

3/17
+---

על פתרון "ראדיקאלי" כגון זה, אולם מה שאנו שומעים ויודעים על גישתם לבעייתנו - אין בו כדי לעורר תקווה ל"תקומה יהודית" חדשה בנולה. כלום מסתמן באופק פתרון אחר לבעיית יהודי אירופה מאשר הגירה רחבת-מידות? אפילו בנש, נשיא מדינת צ'כוסלובקיה הדימוקראטית, בדברו על עתיד ארצו ועל היהודים בתוכה, אינו רואה בשביל האחרונים אלא ברירה זו: או לראות עצמם צ'כים בני דת-משה, או לעזוב את צ'כיה ולהתחבר אל היהדות הלאומית, שתבנה את העצמאות היהודית בארץ-ישראל. ואם תלמידו של מאסאריק כך, עמים אחרים לא כל שכן.

הגירה יהודית בקנה-מדה רחב - זה הפתרון היחיד לבעיית היהודים באירופה. כתום המלחמה נעמוד לפני שאלה חמורה ביותר: איך נסיע מאירופה המוגני-יהודים במשך שנים מספר?

ארץ-ישראל כמקום-קליטה להגירה היהודית עלינו לבדוק, מה מקומה של ארץ-ישראל בפתרון בעיית ההגירה היהודית בכללותה. נסיון עשרים השנים האחרונות לימדנו לדעת, כי ארץ-ישראל היא ארץ הקליטה העיקרית של ההגירה היהודית בכ"ל. הגירתם של 3,000,000 יהודים למדינות-הים במשך ארבעים וחמש השנים האחרונות מתחלקת לשתי תקופות: במשך עשרים ושלוש שנים, עד שלחי מלחמת-העולם הראשונה, היגרו מאירופה ב-2,000,000 יהודים; וכמיליון ומאה אלף היגרו במשך עשרים ושתי השנים שלאחר המלחמה ההיא. מבין 2,000,000 יהודים בערך, שהיגרו מאירופה במשך השנים 1918 - 1895, קלטה ארץ-ישראל 55,000 שהם 2,50%; ואילו מבין 1,100,000 יהודים, שהיגרו מאירופה משנת 1919 עד שלהי 1941, עלו לארץ-ישראל 377,631 נפש, שהם 34%.

הנה טבלא, בה חולקה העלייה לארץ בשנות 1919 - 1941 לפי ארצות המוצא של העולים:

מספר העולים

אל לפי תקופות *

שנת העלייה	1919-1923	1924-1931	1932-1939	1940-1945	1945-1949	%
מספר העולים	35,101	73,435	186,097	40,433	335,066	100.0
ארץ קוצאס	497	294	5,623	892	7,306	2.2
אוסטרית	328	1,127	648	2,257	4,660	1.4
בולגריה	112	363	4,779	1,181	6,435	1.9
צ'כוסלובקיה	180	173	806	89	1,248	0.4
אנגליה	469	660	35,680	2,022	39,131	11.7
גרמניה	158	696	5,280	797	6,931	2.1
יוון	291	230	1,107	1,297	2,925	0.9
הונגריה	37	57	556	559	1,209	0.4
איטליה	401	858	3,212	86	4,557	1.4
לסביה	901	3,014	5,208	180	9,303	2.8
ליטא	9,158	37,387	83,847	6,833	137,225	40.9
פולניה	1,404	3,739	9,548	6,474	21,165	6.3
רומניה	13,363	14,636	2,473	364	30,836	9.2
ס.ס.ר.	145	136	702	746	1,729	0.5
יוגוסלביה	197	865	489	176	1,727	0.5
איראן	171	2,617	124	627	3,539	1.0
עיראק	478	1,140	1,455	3,537	6,610	2.0
תורכיה	184	2,317	6,416	5,537	14,454	4.3
חיפן	601	1,158	4,621	16	6,396	1.9
ארצות הברית	88	822	6,704	2,037	10,449	3.1
ארצות אחרות	-	-	4,132	4,616	8,748	2.6
כלי נתינות	-	-	-	-	-	-
חסרים פרטי	5,140	1,146	2,087	110	8,483	2.5

הסך הכולל	1919-1923	1924-1931	1932-1939	1940-1945	1945-1949	%
הסך הכולל	35,101	73,435	186,097	40,433	394,683	100.0
עולים	35,101	73,435	186,097	40,433	335,066	84.9
מעפילים	-	-	11,156	6,992	18,148	4.6
עולים גוספים	500	500	7,002	5,100	12,602	3.2
תיירים שהורשו להשקע	82	7,678	20,530	577	28,867	7.3
עולים לפי מספרי הסוה"י בס"ה	35,101	73,435	186,097	40,433	335,066	100.0
מעמד משפחתי						
ראשי משפחה	4,209	13,346	43,473	7,282	68,310	20.4
נלוים אליהם	10,883	30,855	77,850	14,327	133,915	40.0
בודדים	14,577	29,234	64,774	18,824	127,409	38.0
לא ידוע	5,432	-	-	-	5,432	1.6
מין ומצב משפחתי						
גברים ס"ה	18,737	39,651	90,933	22,248	171,569	51.2
רוקים	10,402	16,423	23,959	7,633	58,417	17.4
נשואים בודדים	1,741	3,053	5,982	1,395	12,171	3.6
ראשי משפחה	3,307	10,920	39,042	6,480	59,749	17.8
ילדים עד 16 שנה	3,287	9,255	21,920	6,740	41,232	12.4
נשים ס"ה	10,932	33,784	95,164	18,185	158,065	47.2
רוקת	3,457	10,850	19,251	3,939	37,497	11.2
נשואות בודדות	755	2,048	12,522	1,767	17,092	5.1
ראשי משפחה	3,833	12,954	42,640	7,069	66,496	19.9
ילדות עד 16 שנה	2,887	7,932	20,751	5,410	36,980	11.0
חסרים פרטים	5,432	-	-	-	5,432	1.6

(*) המספרים נמסרו ע"י המחלקה לסטטיסטיקה של הסוכנות היהודית.

ערכים

ספריית המכון למדעינים

ט"ז

העליה וההצלה בשנות השואה

מאת

אליהו דובקין

יוצא לאור על ידי
המחלקה לעניני הנוער של ההסתדרות הציונית
בחוצאת דאובן מס. ירושלים תש"ז

דוב
העז